

Faculteit der Exacte Wetenschappen
Sectie Algemene Vorming

JAARVERSLAG 2007

Vrije Universiteit   amsterdam

Amsterdam, 4 maart 2008
FEW/AV/IHS/kk

INHOUD	blz.
1. Inleiding	5
2. Algemeen	7
2.1 Samenstelling afdeling	7
2.2 Werkbesprekingen	7
3. Onderwijs	8
3.1 Overzicht colleges, seminaria, e.d.	8
3.2 Werkstukken	8
4. Wetenschappelijk onderzoek	8
4.1 Sectie GWIN	8
5. Publicaties	12
5.1 Wetenschappelijke publicaties	12
5.2 Vakpublicaties	12
5.3 Recensies e.d.	13
6. Voordrachten, congressen, symposia	14
6.1 Organisatie van congressen, symposia e.d.	14
6.2 Deelname aan congressen, symposia, werkgroepen e.d.	14
6.3 Voordrachten binnenland	16
6.4 Voordrachten buitenland	17
7. Verdere relevante functies en activiteiten	17
7.1 Functies binnen de β -faculteiten	17
7.2 Functies binnen de universiteit	18
7.3 Nevenfuncties, nevenactiviteiten e.d.	18

Bijlage

H.J. Zuidervaart, 'Een schat van alderleij natuurlijke vreemdigheden'. Over de relatie tussen academisch erfgoed en wetenschapsgeschiedenis', in: *Gewina. Tijdschrift voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Natuurwetenschappen, Wiskunde en Techniek*, 30 (2007), 107-126.

Symposium 'Perspectives on Disciplinarity and Scientific Identity Formation',
Vrije Universiteit Amsterdam, 19 april 2007

Teun Koetsier

Frans van Lunteren

Frans van Lunteren, Huib Zuidervaat,
Ab Flipse, Teun Koetsier

Robbert Dijkgraaf en Taede Sminia

Wijnand Rekers

Ida Stamhuis

1. INLEIDING

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de in 2007 verrichte werkzaamheden door de medewerkers van de Sectie Algemene Vorming, organisatorisch ondergebracht bij de Afdeling Natuurkunde & Sterrenkunde van de Faculteit der Exacte Wetenschappen (FEW) van de Vrije Universiteit.

Op 19 april 2007 heeft op de Vrije Universiteit de conferentie 'Verleden en toekomst van de Bètadisciplines/Perspectives on disciplinarity and scientific identity formation' plaatsgevonden. Deze was georganiseerd door de Sectie Algemene Vorming. De VU-wetenschapshistorici verzorgden een zestal lezingen. De dag werd afgesloten met publiekslezingen, verzorgd door de universiteitshoogleraar van de Universiteit van Amsterdam Robbert Dijkgraaf en door de voormalige rector magnificus van de VU Taede Sminia. Er was veel belangstelling voor de conferentie, in het bijzonder bij de publiekslezingen waren velen van de Faculteit Exacte Wetenschappen aanwezig. Een fotoimpressie is hiernaast opgenomen. Een themanummer over dit onderwerp van de nieuwe periodiek *Studium. Tijdschrift voor Wetenschaps- en Universiteitsgeschiedenis* is in voorbereiding.

Wat betreft de personele ontwikkelingen, Frans van Lunteren is met ingang van 1 september voor 0.5 fte benoemd tot Teylers hoogleraar voor de geschiedenis der natuurwetenschappen aan de Leidse universiteit. Deze benoeming heeft geen consequenties voor zijn aanstelling aan de Vrije Universiteit.

Verder is de betrekking van Huib Zuidervaart van 1 maart 2007 tot en met 31 augustus 2007 tijdelijk uitgebreid met 0.6 fte. Dit stelde hem in de gelegenheid om bij Teylers Museum in Haarlem een project over de 19^e-eeuwse natuurkundige instrumentencollectie uit te voeren. Op 31 augustus is zijn aanstelling op de Vrije Universiteit geëindigd (zie de fotocollage op de volgende bladzijde) en per 1 september werkt hij bij het Huygens Instituut voor Literatuur-en Wetenschapsgeschiedenis te Den Haag om het Digitaal Wetenschapshistorisch Centrum op te zetten.

Ida Stamhuis is Associate Editor van *Centaurus, the Official Journal of the European Society for the History of Science* geworden.

Op initiatief van Joris van Eijnatten, hoogleraar cultuurgeschiedenis aan de Faculteit der Letteren, zijn in december besprekingen gestart met als doel de oprichting van een interfacultair onderzoeksinstituut. Het instituut zal zich dienen te profileren aan de hand van het onderzoeksthema waarden in relatie met cultuur. Er waren belangstellenden aanwezig uit de volgende faculteiten: Letteren, Sociale Wetenschappen, Pedagogiek en Psychologie, Wijsbegeerte, Rechtsgeleerdheid, Geneeskunde en de Exacte Wetenschappen. Deze ontwikkeling is interessant voor de VU-wetenschapshistorici en zij hebben daarom besloten om aan de vormgeving van een dergelijk instituut mee te werken en er eventueel later deel van uit te gaan maken.

In het kader van de open competitie voor programmatisch onderzoek in de geesteswetenschappen bij NWO is het in 2006 geformuleerde projectvoorstel onder de titel '*Engines of Knowledge in The Low Countries*'. *A comparative study of the evolution of instruments for natural philosophy and their loci and use in popular and professional science, c. 1675-1875*' opnieuw bij NWO ingediend. Museum Boerhaave in Leiden, de Universiteit Leiden en het Huygens

Instituut te Den Haag traden op als partners. Helaas heeft dit voorstel het opnieuw net niet gered. In de ronde van 2008 zal opnieuw voor financiering van dit project worden meegedongen.

Ook de VIDI-aanvraag *Three centuries of mathematical thinking in the Netherlands, 1700-2000* ingediend bij NWO door Danny Beckers, werd goed ontvangen, maar kwam helaas niet voor financiering in aanmerking.

Onderwijs en onderzoek hebben verder normale voortgang gevonden.

Als Bijlage is een tekst van Huib Zuidervaart opgenomen, getiteld: 'Een schat van allerlei natuurlijke vreemdigheden'. Over de relatie tussen academisch erfgoed en wetenschapsgeschiedenis'.

Afscheidsetentje Huib Zuidervaart,
31 augustus 2007

2. ALGEMEEN

2.1 Samenstelling afdeling

De Sectie Algemene Vorming bestaat uit twee onderdelen:

1. Geschiedenis der Wiskunde, Informatica en Natuurwetenschappen (GWIN)
2. Maatschappelijke Aspecten der Wiskunde, Informatica en Natuurwetenschappen (MAWIN).

GWIN

prof.dr. F.H. van Lunteren	gewoon hoogleraar (0,4 fte)
dr. D.J. Beckers	universitair docent (0,4 fte)
drs. A.C. Flipse	promovendus (0,8 fte)
dr. C. de Pater	universitair docent (0,36 fte)
mw.dr. I.H. Stamhuis	universitair hoofddocent (0,5 fte)
dr. H.J. Zuidervaart	senior onderzoeker (0,4 fte tot 1 maart; 1,0 fte van 1 maart tot 1 sept.)
dr. ir. T. Koetsier	gastlid
drs. W. Rekers	gastlid

MAWIN

mw.prof.dr. J.F.G. Bunders	gewoon hoogleraar (0,2 fte)
----------------------------	-----------------------------

Frans van Lunteren is hoofd en Ida Stamhuis secretaris van de afdeling.

Secretariaat

mw. G.J. Rijnsburger tot 1 april

Toelichting

- Beckers was voor de rest van de tijd verbonden aan zijn Nijmeegse bedrijf PGBeckers, dat zich specialiseert in de begeleiding van autistische jongeren naar een plaats in de samenleving.
- Van Lunteren was tot 1 september tevens werkzaam aan de Universiteit Utrecht (0,6 fte) en is sinds die tijd verbonden aan de Universiteit Leiden (0,5 fte).
- Zuidervaart was van 1 maart tot 1 september 2007 voor 0,6 fte uitgeleend aan Teylers Museum te Haarlem voor een project met betrekking tot de 19^e-eeuwse natuurkundige instrumentencollectie.
- Koetsier en Rekers waren voor 1,0 fte in dienst van de Afdeling Wiskunde en pro forma toegevoegd aan gwin. Voor onderwijs, onderzoek en publicaties zie het jaarverslag van de Afdeling Wiskunde.

2.2 Werkbesprekingen

- 7 maart, 30 mei, 14 november

3. ONDERWIJS

3.1 Overzicht colleges, seminaria, e.d.

<i>vak / onderwerp</i>	<i>Docenten</i>	<i>aantal uren</i>	<i>jaar / studierichting</i>	<i>Aant. dln.</i>
* Wetenschapsgeschiedenis	Stamhuis	3 ects	studenten W&I	80
* College Geschiedenis v.d. Natuurwetenschappen	De Pater	3 ects	Tweedejaars S, F, MNW Derdejaars N	30
* College Wetenschapsgeschiedenis voor aardwetenschappers	Van Lunteren	3 ects	Derdejaars aardwetenschappers	32
* History of Life Sciences	Van Lunteren, Stamhuis	3 ects	Masterstudenten levenswetenschappen	110
* Master's fase Science and society in historical perspective	Beckers (gastcollege Flipse)	6 ects	Masterstudenten	2

3.2 Werkstukken

A.C. Flipse

Begeleiding afstudeerscriptie Willard van der Sar, 'Modern-protestanten en de natuurwetenschap in het interbellum'.

4. WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

4.1 Sectie GWIN

D. Beckers

- *Geschiedenis van het wiskunde-onderwijs in Nederland, 1200-1980.*

Gang van zaken: Er is literatuuronderzoek verricht naar de ontwikkeling van de pedagogiek en de lerarenopleidingen in Nederland in de twintigste eeuw. Er heeft een bronneninventarisatie plaats gevonden op basis van de jaargangen 1935-1950 van het tijdschrift voor wiskundeleraren *Euclides*. Daarnaast is reeds verricht bronnenonderzoek naar opvattingen over wiskunde bij rekenmeesters in zeventiende-eeuws Amsterdam uitgewerkt tot een artikel.

- *Geschiedenis van wiskunde in Nederland (MATH2000).*

Gang van zaken: Er is literatuuronderzoek verricht naar de professionalisering en disciplinevorming in de wiskunde in de negentiende eeuw, in het bijzonder naar het uiteen groeien van wiskunde en geodesie / geologie. Mede op basis daarvan is de vorig jaar ingediende (en niet gehonoreerde) Vidi-aanvraag herschreven en opnieuw ingediend bij NWO. Daarnaast is het bronnenmateriaal verzameld ten behoeve van twee items over wiskunde-tijdschriften

die komend jaar geschreven zullen worden ten behoeve van de encyclopedie van Nederlandse tijdschriften in de achttiende eeuw.

A.C. Flipse

- *Promotieonderzoek: natuurwetenschap en levensbeschouwing, Nederland 1880-1960.*

Het onderzoek richt op het debat over geloof en natuurwetenschap in Nederland in Rooms-katholieke en gereformeerde kring. In het afgelopen jaar werd de studie van de opvattingen van katholieke natuurwetenschappers voortgezet. Hiertoe werd zowel secundaire literatuur bestudeerd, als een groot aantal jaargangen van het tijdschrift *Annalen van het Thijmgenootschap*, *Studia Catholica*, enkele archieven uit het Katholiek Documentatiecentrum te Nijmegen, en diverse andere bronnen. Een eerste opzet werd gemaakt voor het proefschrift en er werd een aantal paragrafen geschreven. Eerder onderzoek naar gereformeerde opvattingen over de natuurwetenschappen werd vanuit een nieuw perspectief gezien in een voordracht op het symposium 'Perspectives on disciplinarity and scientific identity formation' aan de VU en op het internationale congres 'Science and Religion: historical and contemporary perspectives' te Lancaster, UK. Een Engelstalig artikel over deze materie werd afgerond en is inmiddels geaccepteerd door het tijdschrift *Annals of Science*.

- *Overige bezigheden:*

In het kader van een aantal nevenprojecten werd studie gemaakt van de volgende onderwerpen: Geschiedenis van het energiebegrip (i.v.m. artikel bètacanon 'Energie'), de Reformatie en de Wetenschappelijke Revolutie (i.v.m. voordracht), moderne theologie en natuurwetenschap (i.v.m. begeleiding afstudeerproject), en visies op geloof en wetenschap door de eeuwen heen: conflict-/harmonie-these etc. (i.v.m. college 'Science and Society in a Historical Perspective'). Ook werd meegewerkt aan een (schriftelijk) interview voor *Beweging Magazine*, dat verscheen in december 2007 onder de titel 'De wig van het beginsel aan de wieg van de natuurkunde' over 75 jaar natuurkunde aan de VU.

F.H. van Lunteren

- *De Metrische Conventie van 1875 en de Nederlandse standaarden.*

Gang van zaken: Het archief- en literatuuronderzoek verricht met betrekking tot de Metrische Conventie en de oprichting van het Bureau International des Poids et Mesures is voortgezet. Een tweede publicatie over dit onderwerp is bijna afgerond. Enkele bevindingen zijn gepresenteerd op de Gewina-najaarsvergadering.

- *De causaliteitsdiscussies in de Nederlandse wetenschap en cultuur rond 1900.*

Gang van zaken: Een publicatie over dit onderwerp is in voorbereiding.

C. de Pater

- *Newtonianisme in Nederland.*

Gang van zaken: Er is een lemma geschreven over Willem Jacob 's Gravesande voor het *Biografisch Woordenboek van Nederlandse Wiskundigen Online*. Een lemma over Petrus van Musschenbroek is gepland. Lange-termijn-project(en): Monografie over 's Gravesande en onderzoek naar enkele van zijn leerlingen (onder wie de predikant Alexander Comrie, de filosoof Frans Hemsterhuis en de Leidse hoogleraar Wiskunde en wijsbegeerte Jean Nicolas Sébastien Allamand). Er wordt gewerkt aan een vertaling van het proefschrift van Comrie, en aan een publicatie over de newtoniaanse stellingen daarin.

- *Geloof en natuurwetenschap.*

Gang van zaken: Er wordt onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het ontwerpargument en de (on)houdbaarheid van de conflictthese. In dit jaar is een tweede publicatie voltooid, terwijl een derde op stapel staat.

Lopend onderzoek (meerjarenplan): Inventarisatie van de vragen rond de relatie geloof-wetenschap die aan de orde waren binnen de kring van de Christelijke Vere(e)ning van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland (eerste helft twintigste eeuw).

I.H. Stamhuis

- *Statistiek en waarschijnlijkheidsrekening vanaf ±1750.*

Gang van zaken:

- a. In het kader van een vervolgdeel van *The Statistical Mind in a Pre-Statistical Era. The Netherlands 1750-1850*, nu over de periode 1850-1940, met redacteuren Paul M.M. Klep (Radbouduniversiteit, Nijmegen), Jacques G.S.J. van Maarseveen (Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg) en Ida H. Stamhuis zijn drie redactievergaderingen gehouden. Begonnen is met de in- en uitleiding(en). Het streven is om de bundel in 2008 uit te laten komen.

Drie hoofdstukken, waarvan Stamhuis auteur of medeauteur is, zijn afgerond. Aan een vierde is gewerkt. Een bewerking van een van de hoofdstukken is verschenen in een themanummer van het tijdschrift *Centaurus*. Voor dit themanummer, 'The Control of a Healthy Society: Institutionalizing Statistics in the 19th Century', heeft Stamhuis als gastredacteur opgetreden.

- b. Voor *Euclides* is een artikel "Miscommunicatie in de Nederlandse negentiende-eeuwse statistiek" geschreven.

- *Thema's uit de geschiedenis van de genetica.*

Gang van zaken:

- a. *Hugo de Vries' ideeën over en onderzoek aan erfelijkheid.*
In de lezing 'Narrowing heredity: the story of genetics' op de conferentie 'Verleden en toekomst van de Bètadisciplines / Perspectives on disciplinarity and scientific identity formation' speelde Hugo de Vries een centrale rol. Voor de *Mendel's Newsletter* is een artikel geschreven: 'My Discovery of the Correspondence between Hugo de Vries and Jan Willem Moll'.
- b. *Women in the early history of genetics.*
Het artikel over drie vrouwelijke hoogleraren in de vroege genetica is herzien en verschenen in de *Journal of the History of Biology*. In Syros (Griekenland) is een lezing gehouden 'Women in the networks of emerging genetics; first communication'.

- *Vrouwen en gender in de geschiedenis van de bètavakken.*

Gang van Zaken: Hieraan is in 2007 niet gewerkt.

H.J. Zuidervaart

- *De ontwikkelingen en gebruik van het natuurfilosofisch en natuurwetenschappelijk instrumentarium, 17e-19e eeuw.*

Gang van zaken:

1. Ten behoeve van een NWO-aanvraag in het kader van de open competitie voor programmatisch onderzoek in de geesteswetenschappen is het in 2006 geformuleerde projectvoorstel onder de titel '*Engines of Knowledge in The Low Countries. A comparative study of the evolution of instruments for natural philosophy and their loci and use in popular and professional science, c. 1675-1875*' opnieuw bij NWO ingediend. Een en ander met Museum Boerhaave in Leiden, de Universiteit Leiden en

- het Huygens Instituut te Den Haag als partners. Helaas heeft dit voorstel het opnieuw net niet gered. In 2008 ronde zal opnieuw voor financiering van dit project worden meegedongen.
2. Binnen dit thema zijn in 2007 de volgende producten gepubliceerd: een Engelstalig boek over de oudste telescopencollectie in beheer bij Museum Boerhaave; een Engelstalige studie over het particuliere instrumentenkabinet en het functioneren daarvan van de Haagse liefhebber Pieter Gabry (1715-1770) ; twee Nederlandstalige artikelen over instrumenten in de 18^e en 19^e eeuw.
  3. Een publicatie over het instrumentenkabinet van de VOC-bewindhebber G.A. Hasselaer (1698-1766) is in voorbereiding. Een voorgenomen voordracht over dit kabinet onder de titel 'The Hasselaer auction of 1776: The Transmission of Scientific Instruments from the Public to the Academic Sphere' op de conferentie '*SICU2 : An International Workshop on Historic Scientific Instrument Collections in the University, hosted by the University of Mississippi, 21 - 24 June 2007*' , is wegens ziekte gehouden door Tiemen Cocquyt, assistent-conservator van het Utrechts Universiteitsmuseum. Een verkorte publicatie van de voordracht zal volgen in het Amerikaanse blad *Rittenhouse*.
  4. Een Engelstalig artikel onder de titel 'Science For the Public: The Translation of Popular Texts on Experimental Philosophy into the Dutch Language in Mid-Eighteenth Century' is geschreven en voor publicatie geaccepteerd voor de bundel Stefanie Stockhorst (ed.), *The Circulation of Enlightened Thought in Europe by Means of Translation* (working title). Volume in SVEC (formerly Studies on Voltaire and the Eighteenth Century), published by the Voltaire Foundation, University of Oxford.
  5. In het kader van de voorbereidingen in 2008 van 400 jaar telescopie is de studie geschreven 'Uit vaderlandsliefde': Pierre Borels *De Vero Telescopii Inventore* (1656) en het negentiende-eeuwse streven naar een gedenkteken voor de 'Ware uitvinder van de verrekijker'. Dit stuk moet gezien worden als een inleiding op de eerste Nederlandse vertaling door Leo Nellissen van het genoemde boekje van Borel uit 1656. Het zal in het voorjaar van 2008 verschijnen in *Archief. Mededelingen van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen* 2007.
  6. In dit zelfde kader zijn drie hoofdstukken geschreven voor de in 2008 bij uitgeverij Bert Bakker te Amsterdam te verschijnen bundel door Dirk van Delft, Albert van Helden, Hans Hooijmaijers en Huub Zuidervaart, *De telescoop. De erfenis van een Nederlandse uitvinding*.

- *Materieel academisch erfgoed.*

Gang van zaken: In samenhang met activiteiten die in 2006 voor de Universiteit Leiden zijn uitgevoerd, is een artikel geschreven over het belang van materiële collecties bij academisch onderzoek en onderwijs voor de wetenschapsgeschiedenis. In het in mei 2007 gepresenteerde publieksboek van de Stichting Academisch Erfgoed – T. Monquill (ed.), *Universitaire collecties in Nederland. Nieuw licht op het academisch erfgoed*, Zwolle (Waanders), 2007 – is het inleidende hoofdstuk geschreven en drie lemma's over concrete objecten.

- *Geschiedenis van het sterrenkundig en meteorologisch observatorium van de Maatschappij 'Felix Meritis' te Amsterdam, 1787-1889.*

Gang van zaken: met dr. Rob van Gent te Utrecht is een Engelstalige studie voltooid naar de inrichting en de werkzaamheden van dit vroege genootschappelijke observatorium in de Noordelijke Nederlanden. Gebleken is dat dit observatorium als kweekvijver heeft gediend voor verschillende Nederlandse astronomen, die nadien elders in academische kring naam hebben gemaakt. Het manuscript is ter beoordeling naar een internationaal wetenschapshistorisch tijdschrift ingezonden, maar nog niet voor publicatie geaccepteerd.

5. PUBLICATIES

5.1 Wetenschappelijke publicaties

F. van Lunteren

'Hendricus Gerardus van de Sande Bakhuyzen' in Th. Hockey et al. (eds.), *The Biographical Encyclopedia of Astronomers* (Springer 2007).

I.H. Stamhuis

With Hanne Andersen (eds), 2007 'The Control of a Healthy Society: Institutionalizing Statistics in the 19th Century', *Centaurus* 49, nr. 4, 257-359.

'A Nineteenth Century Statistical Society that Abandoned Statistics', *Centaurus* 49 (2007), 307-336.

With Arve Monsen, 2007: 'Kristine Bonnevie, Tine Tammes and Elisabeth Schiemann in Early Genetics: Emerging Chances for a University Career for Women', *Journal of the History of Biology* 40, 427-466.

H.J. Zuidervaart

'A plague to the learned world': Pieter Gabry, F.R.S. (1715-70), and his use of natural philosophy as a vehicle for gaining prestige and social status', in: *History of Science*, 45 (2007), 287-326.

Telescopes from Leiden Observatory and other collections, 1656-1859. A Descriptive Catalogue, Leiden (Museum Boerhaave), 2007.

'Een schat van alderleij natuurelijke vreemdigheden'. Over de relatie tussen academisch erfgoed en wetenschapsgeschiedenis', in: *Gewina. Tijdschrift voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Natuurwetenschappen, Wiskunde en Techniek*, 30 (2007), 107-126.

'De omzwervingen van een achttiende-eeuws Frans Equatoriaal: academisch erfgoed van Franeker, Leiden, én Delft', in: *Gewina. Tijdschrift voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Natuurwetenschappen, Wiskunde en Techniek*, 30 (2007), 203-209.

'The latest news about the heavens': The European contact- and correspondence-network of Dutch astronomers in mid-18th century', in: *The Global and the Local: The History of Science and the Cultural Integration of Europe*. [Electronic] Proceedings of the 2nd ICESHS (Cracow, Poland, September 6-9, 2006), Ed. by M. Kokowski, 2007, 825-837.

5.2 Vakpublicaties

D. Beckers

Bartjens rekendictee 2006, in: *Euclides* 82 nr. 4 (februari 2007), 146-147.

A.C. Flipse

A.C. Flipse

'Bèta-canon: Energie', *de Volkskrant*, 3 februari 2007.

'Een korte geschiedenis van FEW', *FEW Blad*, oktober 2007.

Schriftelijk interview 'De wig van het beginsel aan de wieg van de natuurkunde', *Beweging Magazine*, 71 (2007, nr. 4), 22-27.

F.H. van Lunteren

'Wetenschap niet langer primair kennis, maar menselijke activiteit', in: Discussie dossier, besprekingen van Chunlin Kwa, *De ontdekking van het weten: een andere geschiedenis van de wetenschap* (Amsterdam 2005) en Rienk Vermij, *Kleine geschiedenis van de wetenschap* (Amsterdam 2006) Gewina 29 (2006) 115-117.

Bewerking van de Nederlandse vertaling van Giulio Peruzzi, *Bohr: Van kwantumsprong tot big science* (Amsterdam 2006).

C. de Pater

"Lof scheppende geesten: een elftal natuuronderzoekers over wetenschap en religie", in: Cees Dekker, René van Woudenberg en Gijsbert van den Brink (red.), *Omhoog kijken in platland - Over geloven in de wetenschap* (Kampen, 2007), 76-104.

H.J. Zuidervaart

'Academische Schouwplaatsen en hun collecties: het begin van de Nederlandse universitaire verzamelingen'. Inleidend hoofdstuk in: T. Monquil (ed.), *Universitaire collecties in Nederland. Nieuw licht op het academisch erfgoed*, Zwolle (Waanders), 2007, 11-27.

'[Scheikundige] Grafsteen in de Hooglandse Kerk te Leiden', in: T. Monquil (als voren), 24.

'Een vorstelijk geschenk [landmeetkundig hoekmeetinstrument van Wytze Foppes Dongjuma]', in: T. Monquil (als voren), 105.

'Innovatie, veroudering en hergebruik: De theodoliet van Benjamin Ayres', in: T. Monquil (als voren), 108.

'Speelse natuurkunde in salons en genootschappen van de achttiende en vroege negentiende eeuw', in: *Proeffjes! Magische natuurkunde van toen*, Haarlem (Teylers Museum), 2007, 3-9.

'Verloren instrumenten uit het Natuurkundig Kabinet van Teylers Museum in het midden van de negentiende eeuw', in: *Teylers Magazijn* (2007), 6-11.

5.3 Recensies e.d.

D. Beckers

Sacha la Bastide van Gemert, 'Elke positieve actie begint met critiek'. Hans Freudenthal en de didactiek van de wiskunde, in: *Bijdragen en Mededelingen over de Geschiedenis der Nederlanden* 122 (2007) nr. 4

F.H. van Lunteren

S.I. Rispens, *Einstein in Nederland: Een intellectuele biografie* in: *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 122 (2007) 306-308.

I.H. Stamhuis

Voor de tijdschriften *Centaurus*, *Journal of the History of Biology* en *Journal of Official Statistics* zijn referee-rapporten geschreven.

6. VOORDRACHTEN, CONGRESSEN, SYMPOSIA

6.1 Organisatie van congressen, symposia, e.d.

Allen

19 april Symposium 'Verleden en toekomst van de beta-disciplines' / *Perspectives on Disciplinarity and Scientific Identity Formation*; VU Amsterdam.

Lezingen:

Huib Zuidervaart, *The emergence of meteorology as a scientific discipline in nineteenth century Europe*.

Wijnand Rekers, *'Mechanical engineering' as a discipline in the nineteenth century*.

Ab Flipse, *Disciplining the orthodox: The case of G.J. Sizoo, physicist at a calvinist university*.

Ida Stamhuis, *Narrowing heredity: The story of genetics*.

Teun Koetsier, *'Kinematics': A failing road towards establishing a discipline*.

Frans van Lunteren, *The emergence of theoretical physics as a subdiscipline*.

Robbert Dijkgraaf, *Disciplines op drift*.

Taede Sminia, *Verbreiding of verdieping?*

D. Beckers

12 mei HKRWO-symposium XIII (HKRWO: Historische Kring voor het Reken- en Wiskunde Onderwijs): Boeken die hun sporen hebben nagelaten.

<http://www.fi.uu.nl/hkrwo/Programma/symp13.html>

Voorbereiding, subsidie-aanvragen e.d. van HKRWO-symposium XIV.

I.H. Stamhuis

28 augustus: Session *Karl Pearson' 150th Birthday* ; Conferentie van het International Statistical Institute (ISI) in Lissabon (22-29 augustus).

6.2 Deelname aan congressen, symposia, werkgroepen, seminaria, cursussen, e.d.

11-12 januari	Promovendi-congres wetenschapshistorici, Barchem (Flipse).
19 januari	Bijeenkomst werkgroep Materiële cultuur bij Museum Boerhaave, Leiden (Zuidervaart).
26 januari	Congres 'Scientific Research in World War II', Museum Boerhaave, Leiden (Flipse).
januari-december	AIO-Leesgroep Wetenschapsgeschiedenis / wetenschap & literatuur (maandelijks), Utrecht/Amsterdam/Leiden (Flipse).
februari - mei	Huizinga Instituut, 'Het schrijven van een cultuurhistorisch proefschrift' (6 middagen), Amsterdam (Flipse).
8 maart	Werkbijeenkomst 'Diversiteit', georganiseerd door het Project "Equal", Vrije Universiteit Amsterdam (Stamhuis).
16 maart	Voorlichtingsbijeenkomst 'Culturele Dynamiek', NWO Den Haag (Stamhuis).
21 maart	Oratie Jan van Maanen, Utrecht (Beckers, Van Lunteren, Stamhuis).
29 maart	Minisymposium over Universitaire Collecties, als bron voor de wetenschap, t.g.v. afscheid Dr. Els van Eijck van Heslinga als directeur bestuursbureau (Zuidervaart).
10 april	Lecture by Dr. Rachel Ankeny (University of Adelaide, Australia):

	"Understanding Model Organisms: From Nature to the Lab, and Beyond", Vrije Universiteit Amsterdam (Flipse, Stamhuis).
11 april	Terugkomstdag Cursus Academisch Leiderschap (Stamhuis).
12 - 14 april	Huizinga Instituut, Promovendi-symposium, Barchem (Flipse).
19 april	Symposium: 'Perspectives on disciplinarity, and scientific identity formation', Vrije Universiteit, Amsterdam (Allen).
24 mei	Startconferentie Bachelorsopleiding Science, Business, and Innovation, Vrije Universiteit Amsterdam (Stamhuis).
24 mei	Filosofisch Café Studentenpastoraat, discussie met dr. Taede Smedes over geloof en wetenschap in de media, Amsterdam (Flipse).
2 juli	Deelname aan Klankbordgroep Nationaal Archief Den Haag (Zuidervaart).
6 – 9 juli	Conferentie 'Networking in Science, and Technology'; organized by the Commission "Women in Science (IUHPS/DHST)" Syros (Griekenland (Stamhuis).
23 - 26 juli	Conference 'Science and Religion: Historical, and Contemporary Perspectives. An international and interdisciplinary conference in honour of Professor John Hedley Brooke', Lancaster, UK (Flipse, De Pater).
27 - 29 augustus	Conferentie International Statistical Institute in Lissabon (Stamhuis).
24 september	Symposium Measures of Exactness – Exactness of Measures, Universiteit Utrecht (Stamhuis).
25 september	Debat 'Het spanningsveld tussen wetenschap en religie', debatcentrum Spui 25, Amsterdam (Flipse).
28 - 29 september	Conferentie 'Circulation of Knowledge II', Woudschoten (Beckers, Flipse, Stamhuis, Zuidervaart).
5 oktober	WISER-festival en oratie Mineke Bosch, Universiteit Maastricht (Stamhuis).
12 oktober	Huizinga Atelier 'Een wereld van verschillen. De creatie van levensbeschouwelijke groepsidentiteiten 1900-heden', Leiden (Flipse).
18 oktober	Huizinga Instituut, Promovendi-symposium, Amsterdam (Flipse).
19 oktober	Oratie H.F. Cohen, 'Krasse taal in Utrechts aula: Christendom en Islambeschaving in hun verhouding tot het ontstaan van de moderne natuurwetenschap', Utrecht (Flipse, Van Lunteren, Stamhuis).
1 – 4 november	Annual Meeting History of Science Society in Washington DC (Stamhuis).
15 november	VU-podium, interview met Jan Lever: Christen bioloog, Amsterdam (Flipse).
1 november	Oratie Frank Huisman, Universiteit Utrecht (Van Lunteren).
2 november	Oratie Christoph Luethy Radbouduniversiteit Nijmegen (Beckers, Van Lunteren)
15 november	Presentatie boek "Twee Eeuwen Geteld", CBS Voorburg (Stamhuis).
22 november	Oratie George Harinck, VU Amsterdam, 'Waar komt het VU-kabinet vandaan? Over de traditie van het neocalvinisme', Amsterdam (Flipse).
22 november	VU-podium, Bètacanon, Felix Merites, Amsterdam (Flipse).
30 november	'Zoep'n, toep'n en op de wiew'n kroep'n?' Studenten: hun rol en plaats in de Nederlandse samenleving sedert 1976, Universiteit Utrecht (Van Lunteren, Stamhuis).
1 december	Gewina-najaarsbijeenkomst, KB-Huygens Instituut, Den Haag (Beckers, Van Lunteren, De Pater, Zuidervaart).
15 - 16 december	Annual Meeting of Executive Council (DHST/IUHPS), Hongaarse Academie van Wetenschappen, Boedapest (Stamhuis).

6.3 Voordrachten binnenland

D. Beckers

13 april, Nederlands Mathematisch Congres 2007: "De leermeesteresse van ons verstand". Jacob de Gelder (1765-1848) over nut en doel van wiskunde.

A.C. Flipse

12 januari, 'Fides quaerens intellectum'. Gereformeerden en Katholieken over natuurwetenschap en geloof, Nederland ca. 1900-1960, promovendicongres Nederlandse wetenschapshistorici, Barchem.

20 april, *Disciplining the Orthodox: The Case of G.J. Sizoo, Physicist at a Calvinist University*, Symposium 'Verleden en toekomst van de Bètadisciplines / Perspectives on disciplinarity and scientific identity formation', Vrije Universiteit Amsterdam.

17 september, *De reformatie van de wetenschap en de wetenschap van de Reformatie. Over geloof en wetenschap in de 16e en 17e eeuw*, Studentenvereniging VGSD, Delft.

F.H. van Lunteren

4 april, *Wetenschapsgeschiedenis als cultuurgeschiedenis*, Huizinga Instituut, Amsterdam.

19 april, *The emergence of theoretical physics as a subdiscipline*, Symposium 'Verleden en toekomst van de beta-disciplines', VU, Amsterdam.

25 april, *Determinisme en vrijheid rond 1900*, Cursus Medische Geschiedenis, VU, Amsterdam.

15 september, *De structuur van wetenschappelijke ontdekkingen*, College Fysica en Samenleving, Universiteit Leiden.

10 november, *Quantummechanica en Weimarcultuur*, College Fysica en Samenleving, Universiteit Leiden.

22 november, *Klassieke natuurkunde en intuïtie: Galilei's bewegingsleer en Newtons zwaartekracht*, Vu-podium, Felix Meritis, Amsterdam.

1 december, *De meterconventie van 1875 en de Nederlandse 'Alleingang'*, Gewina-najaarsvergadering, Huygens Instituut, Den Haag.

I.H. Stamhuis

19 April, *Narrowing heredity: The story of genetic*, Symposium 'Verleden en toekomst van de Bètadisciplines/Perspectives on disciplinarity and scientific identity formation', Vrije Universiteit Amsterdam.

28 september, *Sampling for Surveys in the Dutch Statistical Bureau*, 'Circulation of Knowledge'. Bijeenkomst Nederlandse en Belgische wetenschapshistorici.

30 november, "Wij namen alles vreselijk serieus." *De eerste meisjesstudenten in de exacte*

vakken aan de gereformeerde Vrije Universiteit (1930-1960, 'Zoep'n, toep'n en op de wiew'n kroep'n?' Studenten: hun rol en plaats in de Nederlandse samenleving sedert 1976, Universiteit Utrecht.

H.J. Zuidervaart

19 april, *The Emergence of Meteorology as a Scientific Discipline in 19th Century Europe*, Symposium 'Verleden en toekomst van de Bètadisciplines / Perspectives on disciplinarity, and scientific identity formation', Vrije Universiteit Amsterdam.

14 mei, *Academische Schouwplaatsen en hun collecties: Het begin van de Nederlandse universitaire verzamelingen*, voordracht op Voorjaarsdag van de Stichting Academisch Erfgoed Nederland.

29 september, *'Engines of Knowledge in The Low Countries'. A comparative study of the evolution of instruments for natural philosophy, and their loci and use in popular, and professional science, c. 1675-1875, 'Circulation of Knowledge'*. Bijeenkomst Nederlandse en Belgische wetenschapshistorici.'

6.4 Voordrachten buitenland

A.C. Flipse

24 juli, *'Faith in the Principles': The Genesis of a Calvinist Science Faculty in the Netherlands, 1930*, Conference 'Science and Religion: Historical and Contemporary Perspectives', 23-26 July 2007, Lancaster UK.

I.H. Stamhuis

7 juli, *Women in the networks of emerging genetics; first communication*, Conferentie Syros (Griekenland): Networking in Science and Technology; organized by the Commission "Women in Science (IUHPS/DHST)".

28 augustus, *Introduction Session Karl Pearson's 150th Birthday*, Conferentie International Statistical Institute in Lissabon.

2 november, *'Women Scientists in America I' (WSA-I) and the History of Women Scientists in Europe*, Annual Meeting History of Science Society in Washington DC.

H.J. Zuidervaart

21 juni, *The Hasselaer-auction of 1776: the transmission of scientific instruments from the public to the academic sphere*, International Workshop on Historic Scientific Instrument Collections in the University 21-24 June 2007 in Oxford, Mississippi (wegens ziekte waargenomen door Tiemen Cocquyt, Utrechts Universiteitsmuseum).

7. VERDERE RELEVANTE FUNCTIES EN ACTIVITEITEN

7.1 Binnen de Bèta-Faculteiten

A.C. Flipse

- Onderhoud website Algemene Vorming: www.few.vu.nl/av

F.H. van Lunteren

- Voorzitter Sectie Algemene Vorming.

C. de Pater

- Lid bèta-bibliotheekcommissie.

I.H. Stamhuis

- Secretaris Sectie Algemene Vorming.

7.2 Binnen de universiteit

I.H. Stamhuis

- Medebegeleider C. Schilt, promotieonderzoek over Simon Stevin, promotor C.Davids (Afd. Geschiedenis, VU).

7.3 Nevenfuncties, nevenactiviteiten, e.d.

D. Beckers

- Lid redactie *Gewina*.
- Lid redactie *Nieuw Archief voor Wiskunde*.
- Voorzitter lezingencyclus Bèta-canon, VU-Podium, 14, 21 en 28 november 2007.

F.H. Lunteren

- Lid onderwijscommissie Huizinga Instituut, Onderzoekschool voor Cultuurgeschiedenis.
- Lid commissie Dijkgraaf voor de Volkskrant bèta-canon.
- Onderwijscoördinator Master History and Philosophy of Science Utrecht.
- Lid begeleidingscommissie geschiedschrijving Bètacluster Utrecht.
- Lid begeleidingscommissie biografie David de Wied.

I.H. Stamhuis

- Associate Editor *International Statistical Review* (ISR).
- Associate Editor *Centaurus. The Official Journal of the European Society for the History of Science*.
- Member of the Council of the Division History of Science and Technology of the International Union on the History and Philosophy of Science (IUHPS/DHST) in de functie van Treasurer.
- Member of the Scientific Board of the European Society for the History of Science.
- Member of the Program Committee of the Third Conference of the European Society for the History of Science, Wenen, 10-12 september 2007.

H.J. Zuidervaart

- Redacteur *Archief en Werken* van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen.
- Voorbereidingscommissie viering 400 jaar mondiale telescopic in 2008.